

ระบบถ้ำ ภูผาเพชร

ห้องลานเพลิน

เป็นห้องที่มีหินน้ำไหลขนาดใหญ่ ทำให้เกิดเป็นท่อนหินปูนขนาดใหญ่ คล้ายกับชั้นบันไดไล่ระดับความสูงลงมาด้านล่างเรื่อยๆ

ห้องเสาคำสุริยันและห้องหัวพญานาค (ห้องหัวพญานาค)

เป็นห้องที่มีม่านหินย้อย และหินน้ำไหลรูปร่างเหมือนกับหัวพญานาค

ห้องม่านเพชร

เป็นห้องที่มีหินน้ำไหลลักษณะคล้ายผ้าม่าน มีแร่แคลไซต์ ที่มีความสะอาดสีขาว และเป็นประกายสวยงาม

ห้องอ่างศิลาเล็กและกระบองเพชร (ห้องอ่างศิลาเล็ก)

เป็นห้องที่มีท่อนหินปูนขนาดเล็ก บริเวณเพดานถ้ำมีลักษณะโค้งเว้าที่เกิดจากการละลายของทางน้ำในอดีต และพบหินย้อยที่เกิดตามรอยแตกของเพดานถ้ำอีกจำนวนมาก

ห้องอ่างศิลาเล็กและกระบองเพชร (ห้องกระบองเพชร)

เป็นห้องที่เชื่อมต่อกับห้องอ่างศิลาเล็ก มีหินน้ำไหลขนาดใหญ่หลายชั้นซ้อนทับกัน นอกจากนี้ยังพบหินงอกที่มีลักษณะแตกต่างกันจำนวนมาก รูปทรงคล้ายต้นกระบองเพชร

ห้องอ่างศิลาใหญ่

เป็นห้องที่มีท่อนหินปูนขนาดใหญ่ โดยไล่ระดับความสูงลงไปทางโพรงถ้ำด้านล่าง ซึ่งเป็นโถงถ้ำที่มีน้ำไหลผ่าน นอกจากนี้บริเวณเพดานถ้ำยังพบหินย้อยจำนวนมากอีกด้วย

ลานแสงมรกต

เป็นห้องที่มีหินกลมที่เกิดจากเพดานถ้ำมีรอยแตกจำนวนมากแล้วกลมลงมาด้านล่าง ทำให้มีแสงสว่างลงมาภายในถ้ำ เรียกว่า ปล่อยแสง มีสาหร่ายและไลเคน (Algae&Lichen) เกาะบริเวณหินกลม ทำให้เห็นเป็นสีเขียวคล้ายมรกต จึงเรียกบริเวณดังกล่าวว่า ลานแสงมรกต

ห้องเห็ด

เป็นห้องที่มีหินงอกทรงสูง เกิดจากน้ำที่หยดลงมาจากเพดานถ้ำที่สูงมาก ทำให้เกิดการกระจายของน้ำเกิดรูปร่างคล้ายเห็ดยักษ์จำนวนมาก เรียกลักษณะนี้ว่า หินงอกน้ำกระเซ็น (Splattermites)

ห้องวังค่างควาและโคมศิลาเพชร

เป็นห้องที่ช่วงฤดูฝนมีค้างคาวอาศัยอยู่จำนวนมาก มีเสาค้ำขนาดใหญ่ที่มีลักษณะคล้ายโดม

ห้องพญานาคพัน

เป็นห้องที่มีแนวระดับน้ำโบราณแสดงให้เห็นชัดเจน นอกจากนี้ยังพบหินน้ำไหลและกลุ่มหินย้อยขนาดใหญ่อีกด้วย

ห้องดอกบัวคว่ำ

เป็นห้องที่มีหินย้อยรูปทรงคล้ายดอกบัวคว่ำขนาดใหญ่ และมีหินงอกทรงสูงขนาดเล็กที่มีลักษณะคล้ายถ้วยรางวัล

ห้องประกาย

เป็นห้องที่มีหินงอกและหินน้ำไหล เกิดจากการสะสมตัวของสารประกอบคาร์บอนेट ที่แสดงเป็นเม็ดๆ คล้ายต้นของประกาย

แผนผังถ้ำภูผาเพชร

เป็นถ้ำบก ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้ เกิดจากการละลายตามรอยแตกของหินปูน บางบริเวณสามารถพบน้ำขังได้บ้างในช่วงที่มีปริมาณน้ำมากหรือในช่วงฤดูฝน พบโถงถ้ำทั้งหมด 13 โถง คือ โถงถ้ำหลัก (โถง A) ความยาว 517.91 เมตร โถงถ้ำย่อยทั้งหมด 12 โถง (โถง B – M) ความยาว 1,087.81 เมตร ความยาวรวมทั้งหมด 1,605.72 เมตร ในปัจจุบันการเกิดประติมากรรมถ้ำทั้งหินงอก และหินย้อยมีปริมาณมาก จึงสามารถบอกสถานะของถ้ำได้ว่าเป็นถ้ำเป็นสำหรับการเปิดเพื่อการท่องเที่ยวในเส้นทางโถงหลักและโถงย่อย บางโถงสามารถเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้ แต่ในโถงย่อยบางโถงไม่สมควรเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้า เนื่องจากเป็นแหล่งลึกลับอาจเกิดอันตรายขึ้นได้

เสาหิน
ห้องเสาค้ำสุริยัน

หลุมยุบ
ห้องวังค้างคาว

หินน้ำไหล
ห้องมานเพชร

ห่านบหินปูน
ห้องลานเพลิน

หินงอกน้ำกระเซ็น
ห้องเท็ด

